

SADRŽAJ

Predgovor	9
PRVI DIO	
Rat i djeca	
1. Uvod	13
2. Istraživanja utjecaja rata na djecu	15
2.1 Posttraumatski stresni poremećaj kod djece u ratu	18
2.2 Utjecaj rata na dječju anksioznost, strahove i depresivnost	20
2.3 Utjecaj rata na dječje agresivno i prosocijalno ponašanje	23
2.4 Rat i obitelj	29
3. Teorijska gledišta o utjecaju rata na djecu	33
3.1 Primjena modela stresa na analizu posljedica rata	33
3.2 Rat u okviru ekološkog razvojnog pristupa	42
3.3 Teorijski pogledi na obiteljske procese kao posredujuće činitelje u određivanju posljedica rata na djecu – moderacijski i medijacijski učinci	46
4. Agresivnost	51
4.1 Određenje agresivnosti	51
4.2 Vrste agresivnog ponašanja	53
4.3 Razlike između agresivnosti i srodnih pojmova	54
4.4 Razvoj agresivnosti	57

4.5	Stabilnost agresivnosti	58
4.6	Spolne razlike u agresivnosti	59
5.	Prosocijalno ponašanje	63
5.1	Odnos između agresivnog i prosocijalnog ponašanja	63
5.2	Definicije prosocijalnog ponašanja i altruizma	64
5.3	Razvoj prosocijalnog ponašanja i spolne razlike	65
6.	Obitelj i roditeljsko ponašanje	67
6.1	Roditeljsko ponašanje	67
6.2	Obitelj kao cjelina – kohezivnost i podrška	83

DRUGI DIO

Istraživanje povezanosti između ratnih iskustava djece iz Hrvatske i njihova agresivnog i prosocijalnog ponašanja te uloge obitelji

1.	Ciljevi i problemi istraživanja	89
2.	Metoda	95
2.1	Ispitanici	95
2.2	Varijable i instrumenti	96
2.2.1	Sociodemografske varijable	97
2.2.2	Dječja stresna i traumatska ratna iskustva	98
2.2.3	Dječje agresivno i prosocijalno ponašanje	102
2.2.4	Obiteljska kohezivnost i podrška	108
2.2.5	Roditeljsko ponašanje	110
2.3	Postupak	113
3.	Rezultati i rasprava o rezultatima	115
3.1	Korelacije između svih varijabli	116

3.2	Dječja ratna iskustva	119
3.3	Povezanost između sociodemografskih varijabli i drugih skupina varijabli	125
3.3.1	Povezanost sociodemografskih varijabli i ratnih iskustava	125
3.3.2	Povezanost sociodemografskih varijabli s roditeljskim ponašanjem i obiteljskom klimom	127
3.3.3	Povezanost između sociodemografskih varijabli i dječjeg agresivnog i prosocijalnog ponašanja	129
3.4	Razlike u roditeljskom ponašanju očeva i majki	130
3.5	Povezanost roditeljskog ponašanja i obiteljske klime s dječjim agresivnim i prosocijalnim ponašanjem	131
3.6	Povezanost ratnih iskustava s dječjim ponašanjem i obiteljskim varijablama	137
3.6.1	Povezanost između ratnih iskustava i dječjeg agresivnog i prosocijalnog ponašanja	139
3.6.2	Povezanost ratnih iskustava s roditeljskim ponašanjem i obiteljskom klimom	141
3.7	Provjera posredujućeg utjecaja roditeljskog ponašanja i obiteljske klime na povezanost između ratnih iskustava i dječjeg agresivnog i prosocijalnog ponašanja	142
3.7.1	Medijacijski učinci obiteljskih varijabli	142
3.7.2	Moderacijski učinci obiteljskih varijabli	145
3.7.3	Završna razmatranja prirode povezanosti između stresnih i traumatskih ratnih iskustava, obiteljskih varijabli i dječjeg	

agresivnog i prosocijalnog ponašanja – uspoređivanje dobivenih podataka s pretpostavljenim modelima povezanosti	149
4. Opća rasprava	155
4.1 Ratna iskustva djece iz Osijeka i Varaždina i povezanost sociodemo- grafskih varijabli s dječjim ratnim iskustvima	156
4.2 Povezanost ratnih iskustava i obiteljskih varijabli	159
4.3 Povezanost između ratnih iskustava i dječjeg agresivnog i prosocijalnog ponašanja i posredujući utjecaj roditeljskog ponašanja i obiteljske klime	160
4.4 Odnos između agresivnog i prosocijalnog ponašanja	172
4.5 Povezanost sociodemografskih varijabli s dječjim agresivnim i prosocijalnim ponašanjem	172
4.6 Povezanost sociodemografskih varijabli s roditeljskim ponašanjem i obiteljskom klimom	175
4.7 Povezanost između obiteljskih varijabli i dječjeg agresivnog i prosocijalnog ponašanja	178
5. Zaključci	185
Literatura	187
Indeks autora	203
Indeks pojmova	209